

Інститут якісного розвитку федеральної землі Шлезвіг-Гольштейн пропонує навчальний тренінг з медіапедагогіки у школі.

Здійснювши педагогічну розвідку у сферу медіаосвіти та медіапедагогіки Німеччини, ми дійшли висновку, що порушена проблема потребує подальшого опрацювання та створення системи медіапедагогічних знань з метою їх практичної та цілісної інтеграції у систему підготовки та перепідготовки вчителів в Україні. Знання як окремих медіа ресурсів, так і їх мультимодальної взаємодії є необхідним, навіть якщо освітні плани насправді жодним чином не згадують мультимодальність та медіапедагогіку як термін.

Література:

1. Kammerl R., Keinath J., Lee J., Kramer M., Schwedler A. Ist-Stand-Analyse der Medienkompetenzförderung in den Bundesländern: Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern, Niedersachsen, Sachsen-Anhalt und Schleswig-Holstein. URL: <https://www.ew.uni-hamburg.de/einrichtungen/ew1/medienpaedagogik-aesthetische-bildung/medienpaedagogik/dokumente/darstellung-des-ist-standes.pdf> (дата звернення 07.07.2021).

2. КМК, Kultusministerkonferenz (2012): Medienbildung in der Schule. Beschluss der Kultusministerkonferenz vom 08.03. 2012. URL: https://www.kmk.org/fileadmin/veroeffentlichungen_beschluesse/2012/2012_03_08_Medienbildung.pdf (дата звернення 07.07.2021).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-18>

ОСОБИСТІТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВИЯВУ

Горнар І. І.

*магістрант кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

Особистість розуміємо як цілісність соціальних властивостей людини, продукт суспільного розвитку і залучення індивіда до системи соціальних відносин за допомогою активної предметної діяльності і спілкування [6].

Особистість це людина, яка має свою індивідуальність, дотримується та реалізує свій світогляд, має ті якості, які відрізняють її від інших людей. Але не кожному людину можна назвати особистістю. Маючи свою унікальність, людина не завжди може її правильно скерувати та виховувати у собі. Індивідуальність несхожа на інші унікальні сукупності якостей, які містить у собі людина, та утворюють її відмінність від інших індивідів.

Володіючи тільки знаннями та навичками з різних напрямків діяльності це ще не робить людину особистістю. Важливим фактором у цьому процесі є те, що вона вносить у свій розвиток, як вона змінюється, сприймає та відтворює середовище, що її оточує на основі чого формує нові якості особистості.

Індивідуальний розвиток особистості залежить не тільки від фактора соціальної дії (впливу), тобто від того, куди суб'єкта спрямовує соціум, а й від того, наскільки у нього збагачена генетична програма саморозвитку і враховує можливості для того, щоб стати самим собою [3, с. 49].

Отримавши сприятливі засоби для визнання і збереження значущості власного соціального статусу, людина знаходить можливість проявити себе в непередбачуваних обставинах – в ситуаціях невизначеності і неповторності (самотність, втрата сенсу життя, страх смерті, тощо).

В той же час особистість у всій повноті її життєвих відносин виступає як суб'єкт свого власного розвитку, постійно знаходить пошуки і побудов тих видів діяльнісного ставлення до світу, в яких можуть найповніше проявитися і розвинути її унікальні потенції. В процесі розвитку особистість усвідомлює ставлення, переводячи їх з несвідомого рівня на усвідомлюваний, тобто перетворюючи в реально визначену її власним життям форму життєвих відносин, що дозволяє їй залучатися до усіх нових життєвих відносин і перетворювати і якісно перебудовувати вже наявні [1].

Зробити свої життєві відносини більш акмеологічними особистість може за таких умов: вивчаючи власні можливості і оволодіваючи здатністю до творчого перетворення життєвих відносин; проблематизуючи поле життєвих відносин і актуалізуючи свій суб'єктний потенціал; розвиваючи здатність до об'єктивації свого внутрішнього світу і нарощуючи на основі досягнутого представлення про всі свої відносини; формуючи уявлення про власну роль у своєму житті; актуалізуючи потребу в самоудосконаленні та самореалізації.

Усвідомлене ставлення людини до своїх потреб і здібностей, потягів і мотивів поведінки, хвилювань і думок називають самосвідомістю особистості.

Самосвідомість розвивається у особистості за рахунок пізнання себе, своїх бажань, потреб, роз'яснення своїх думок, пізнання свого внутрішнього світу та поєднання його із зовнішнім, співіснування свого «Я» із навколишнім світом.

«Я-концепція» виникає в людини у процесі розгортання соціальної взаємодії як винятковий результат її культурного розвитку, відносно стійке і водночас піддатливе внутрішнім коливанням і змінам психічне утворення. Вона здійснює значущий вплив на перебіг життя людини від дитинства до глибокої старості, зумовлюючи той чи інший вибір життєвого шляху та її власної долі загалом. Відтак первинна залежність «Я-концепції» від зовнішніх умов та обставин суспільного життя безсумнівна, хоча зрозуміло, що з віком вона відіграє все більш самостійну роль у житті людини [2, с. 16].

Р. Стейнс вважав, що «Я-концепція» – це система уявлень образів і оцінок, що належать самому індивіду. Вона містить оцінкові судження, які виникають в результаті реакції індивіда на самого себе, а також уявлення про те, як він сприймається іншими людьми; на основі цього і формуються уявлення про те, яким хотів би бути і як повинен вести себе індивід [5].

Важлива функція «Я-концепції» – забезпечення внутрішньої узгодженості людини себе із собою, відносної сталості її поведінки, незважаючи на безперервний тиск проблемного світу. Розвиток особистості в усіх її окультурених формах (спілкування, поведінка, діяльність, вчинок) перебуває під визначальним ситуативним впливом «Я-концепції». Водночас і вона, структурується, інтегрується та ускладнюється із віком, формується під дією життя кожної людини, найперше у системі дитячо-батьківських взаємостосунків. Із словами «Я сам» чи «Я сама» «Я-концепція» набуває активної ролі, впливаючи на інтерпретацію ними соціального і власного пізнавального досвіду, на цілі і завдання, які вони ставлять перед собою, на відповідну систему очікувань, прогнозів майбутнього, оцінку своїх досягнень, а відтак на функціональне самостановлення та самоутвердження [2, с. 17].

«Я» – концепція містить в собі три основні структурні елементи: когнітивний – характеризує зміст уявлень про себе; самооцінка – афективна оцінка цього уявлення, яка може мати різну інтенсивність, оскільки конкретні риси образу «Я» можуть викликати більш чи менш сильні емоції, пов'язані з їх прийняттям чи засудженням. потенційна

поведінкова реакція, тобто ті конкретні дії, які можуть бути викликані образом «Я» і самооцінкою.

Самооцінка – судження людини про міру наявності в неї тих чи інших якостей, властивостей у співвідношенні їх з певним еталоном, зразком. Самооцінка – вияв оцінного ставлення людини до себе [4].

За допомогою самооцінки людина об'єктивно оцінює та визнає свої слабкі та сильні сторони. Це є фундаментом творення свого «Я», тому, що пізнаючи себе, зважаючи на ті якості які характерні для співіснування, отримати та задовольнити свої цілі до яких вона прямує. Кожна людина створює в своїй свідомості певний «ідеал» до якого вона прагне, на який хоче бути схожою, тому оцінка своїх дій та вчинків, поведінки, досягнень у суспільстві дозволяє коригувати та змінювати себе, відшліфувати свої дії, щоб досягти своєї мети. Самооцінка може змінюватись у процесі усього життя індивіда, на основі окремих обставин, проблем, перемог, тощо. Все те, що впливає прямо чи опосередковано на людину вносить свої корективи у структуру особистості. Людина у якій висока самооцінка може досягти більш високих результатів, порівняно з тією, у якій вона низька. Висока самооцінка це перш за все віра у свої сили, свої знання та вміння, це внутрішня впевненість яка допомагає рухатись вперед до нових звершень. Ця впевненість є потужним поштовхом для здійснення неможливого.

Ступінь адекватності самооцінки показує наявність чи відсутність спільності між реальним та фактичним уявленням індивіда про себе.

Важливо спостерігати та визнавати, аналізувати як свої позитивні, так і негативні сторони, потрібно об'єктивно дивитися на свої недоліки та вміти їх коригувати, це свідчить про наявність самокритичності. Самокритичність тісно пов'язана із вимогами до себе. Неможливо бути ідеальним у всьому, але за наявності самокритичності можна досягти більш раціонального самопізнання себе та «створювати» себе залежно від адекватності своїх дій.

Література:

1. Анцыферова, Л.И. Психологическая опосредованность социальных воздействий на личность, ее развитие и формирование // Психологические исследования социального развития личности. – М., 1991. С. 5–38.
2. Гуменюк О. Психологія Я– концепції. – Т. Економічна думка, 2002.– 186 с.
3. Дудко В.А.. Психологические основы процесса развития и преобразования личности // Мир психологии №2, – 2012. – С. 46.

4. Енциклопедія освіти / гол. ред. В.Г. Кремень. – К., 2008.
5. Роджерс К. Клієнт-центрована терапія. – М. : Рефл-бук; К. : Ваклер, 1997. – 320 с.
6. Философский энциклопедический словарь / Редкол.: С.С. Аверинцев, Э.А. Араб-Оглы, Л.Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М.: Сов. энциклопедия, 1989.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-19>

СПІЛКУВАННЯ У СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Григоренко Г. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методик викладання
спортивно-педагогічних дисциплін
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

Григоренко Д. П.

*асистент кафедри методик викладання
спортивно-педагогічних дисциплін
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна*

Сучасний педагог – це активна творча особистість з твердою життєвою позицією, яка здійснює свою діяльність під впливом дієвих методів навчання з широким використанням інтерактивних педагогічних технологій, особистісно орієнтованого підходу у освітньому процесі та мотивів, серед яких домінуючими є соціально значущі. Спілкування людини, як духовно-соціальна категорія, саме той універсальний суспільно-педагогічний інструмент пізнання та засвоєння людиною історичного, культурного, професійно-трудового досвіду, на засадах якого особистість формується, гармонійно розвивається, самовдосконалюється, соціально стверджується та самореалізується. Не має сумніву в тому, що категорія «спілкування» є визначальною в процесі фахової підготовки педагогічних кадрів взагалі, особливо, у галузі фізичної культури.

Педагогічне спілкування передбачає, насамперед, основу успішної результативної діяльності педагога. Проблеми та питання